

TEATER
INN
LANDET

www.teaterinnlandet.no

en scenisk
hyllest til
Munch

!KYSS

TEATER INNLANDET © 2013

Jeg har alltid arbeidet best med mine malerier om meg. – Jeg stillet dem sammen og følte at enkelte bilder hadde forbindelse med hverandre i innholdet – Når de stilledes sammen gikk der med en gang en klang igjennom dem og de ble helt annerledes enn enkeltvis. Det ble en symfoni. Så fant jeg på å male friser.

EDVARD MUNCH

FOTO: ARNFINN JOHNSEN

Det er et dristig prosjekt Teater Innlandet inviterer til i kveld. Dristig fordi vi har samlet scenekunstnere fra alle deler av Innlandet og litt til og bedt dem sammen skape en scenisk helhet. Dristig fordi vi vil bruke noen av Edvard Munchs mest kjente bilder som utgangspunkt for nye verk. Og dristig fordi vi vil utfordre vårt publikum til å bli med på en reise til ukjente landskap. Munch malte livet. Vi vil iscenesette de assosiasjoner maleriene gir oss.

Kunstnere har latt seg inspirere av Edvard Munchs verk i hundre år. Det er umulig å ikke la seg berøre av hans bilder. Det er også umulig å ikke la seg fasinere av det livet han levde. Han var en perifer del av Kristiania-bohemen, og anekdoter fra dette miljøet er nesten som et eventyr. Det var en tid fylt av frihetsønsker, behov for å sprengte rammer og tråkke over grenser. Det var alkohol, intriger og store følelser. Et liv som må ha påvirket hans kunst og som må ha farget hans syn på meningen med livet.

Det er mange kunstnere og begivenheter i vår landsdel som kan være verdt en markering; Edvard Munch kan umulig forbigås i stillhet.

Munch snakker om at hans malerier til sammen danner en symfoni. I kveld inviterer teatret til en scenisk symfoni. Med utgangspunkt i Munchs *Livsfrisen* vil vi hylle den største maleren Norge har fostret. Vi vil hylle ham fordi hans livsverk gir oss et spark i sjelen. Alle trenger et spark i sjelen.

Janne Langaas
JANNE LANGAAS
teatersjef

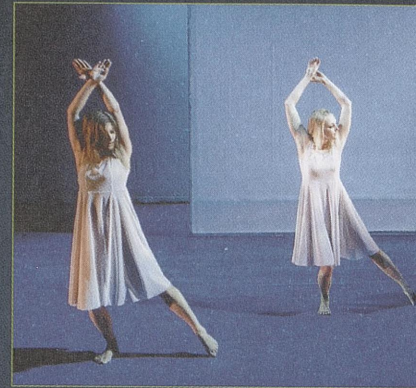

 Nasjonalbiblioteket
Depotbiblioteket

Jeg ble født til verden døende.
Sykdom, galskap og død var de sorte
engler som sto vakt ved min vugge og
siden har fulgt meg gjennom livet.

FRA EDVARD MUNCHS DAGBOK

Edvard Munch 1863–1944

Edvard Munch ble født på Engelaug i Løten. Familien flyttet til Oslo mens Edvard var barn. Da han var fem år døde moren av tuberkulose. Hans eldste søster døde også av samme sykdom. Morens yngre søster, Karen Bjølstad, flyttet inn for å ta seg av barna og husholdningen, og hun var den som først inspirerte Munch til å male. Edwards far ønsket at sønnen skulle bli ingeniør, men Edvard manglet lyst og hadde mye fravær fra skolen siden han selv var sykelig med bronkitt og giktfeber. Mens han var sengeliggende malte han bilder fra interiøret og motiver fra eventyrene faren fortalte. Det var maler han ville bli!

I 1881 begynte han på tegneskolen og ble inspirert av blant andre Christian Krohg og Frits Thaulow. Munch ble en del av Kristiania-bøhemer hvor han fikk sine første erfaringer med det søte liv.

I 1886 fikk Munch sitt gjennombrudd som maler med *Syk pike*, *Dagen derpå* og *Puberteten*. Kritikerne var negative, mens kunstnerkollegaene hadde stor tro på han. 1889 ble et spesielt år for Munch, faren døde og han fikk samtidig kunstnerstipend

for å gå på Léon Bonnats malerskole i Paris. Her så han for første gang bilder av blant andre van Gogh. Hans karriere var i medvind og han fikk mer penger å reise for, han tilbrakte store deler av året i utlandet, men på våren reiste han hjem til Norge. Munchs karriere var preget av både oppturer og nedturer hjemme og i utlandet. Det store gjennombruddet i utlandet kom i Tyskland, hvor en rekke kulturpersonligheter støttet ham. Munch var produktiv og hadde utstillinger i store deler av Europa, USA og Norge.

På 1890-tallet oppholdt Munch seg mye i Berlin. Her kom han inn i en gruppe bohemer og intellektuelle, blant andre den polske forfatteren Stanislaw Prszybowski, hans norske kone Dagny Juell og August Strindberg. De holdt til på puben Zum schwarzen Ferkel (det svarte svin). Her blomstret kreativiteten og kvinneforviklingene. Samtidig hadde Munch et forhold til Tulla Larsen hjemme i Kristiania. Dette forholdet endte dramatisk da Tulla skjøt Munch i hånden. Denne hendelsen preget Munch sterkt og han fikk etter hvert problemer med alkohol og nervene.

I 1908 fikk Munch et kraftig nervesammenbrudd og han var også langt nede fysisk, men karrieren blomstret. Nasjonalgalleriet kjøpte mange av verkene hans og han ble tildelt St. Olavs orden. Fire år senere stilte han ut sammen med store kunstnere som Gauguin, Cezanne, van Gogh og Picasso. I 1916 ble et av Munchs mest monumentale verk *Livsfrisen* ferdig. På denne tiden kjøpte han eiendommen Ekely på Skøyen i Kristiania, hvor han slo seg ned for resten av livet. På Munchs eldre dager ble temaene alder og natur viktig i kunsten.

I tillegg til en av verdens største kunstsamlinger, etterlot Edvard Munch seg også et enormt tekstmateriale, til sammen ca. 13.000 sider tekst. Tekstmaterialet består av alt fra litterære dagbøker, brev og brevutkast til utstillingslister, handlelister og notater.

Munch 150

12. desember 2013 er det 150-årsdagen for Edvard Munchs fødsel.

Fra og med 12. desember 2012 til 12. desember 2013 vil det bli arrangert en rekke kulturarrangementer for å feire Munch og hans kunstnerskap. Høydepunktet blir jubileumsutstillingen Munch 150, som vises i Oslo fra 2. juni til 13. oktober. Utstillingen blir den mest omfattende Munch-utstillingen noensinne. Teater Innlandets forestilling *IKYSS – en scenisk hyllest til Munch* er en del av det nasjonale jubileet.

Munch 150 er et samarbeid mellom Munch-museet og Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design.

Da Teater Innlandet inviterte til å sende inn tekst og koreografiforslag, inspirert av motiv fra Edvard Munchs *Livsfrisen*, kom mange bidrag inspirert av kvinnemotivene. Dermed ble Munch sitt ambivalente forhold til kvinner, erotikk og kjærlighet, liv og død – uttrykt gjennom hans kunst – forestillingens ledetråd. Noen av bidragsyterne unnlater heller ikke å se humoren i det dystre. I alt syv dramatiske tekster og koreografier danner grunnstammen i forestillingen. Flere av dramatikerne, koreografene og regissørene har forankring i Innlandet. Med det inviterer *IKYSS* også til å bli kjent med noen av Innlandets rike kunstneriske ressurser.

Forestillingen er bygd på motsetninger. Den leker med motsetningene. Med begjær følger løsrivelse, med død og angst følger lengsel etter liv, sol og natur. Hukommelse blir nåtid, inspirert av malerens egne ord. «Jeg maler ikke det jeg ser, men det jeg så». Livsmålet til Munch var å «male sitt liv», og han var inspirert av forfatteren Hans Jæger og Kristiania-bohemens bud om «å skrive sitt liv».

Selv om Munch ikke ville at bildene hans skulle tolkes, hadde han en stor trang til å forklare omstendighetene rundt det han malte. Han skrev notater, brev, prosa og dikt i et enormt omfang. Den unge og fattige Edvard Munch fikk jo også en nådeløs mottagelse av kritikerne, som han syntes å ville imøtegå gjennom å skrive.

I *IKYSS* har vi flettet inn noen av Munchs egne ord. Vi har ellers tatt oss friheten til ikke å følge noen historisk kronologi. Vi forteller ikke en «historie», men det utspiller seg mange «univers». Som en ærbødig hilsen til de kunstverk som har grepet en hel verden.

METTE BRANTZEG

regissør

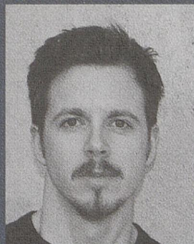

Hanne Dieserud

SKUESPILLER/DANSER

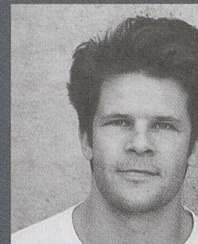
Hanne er utdannet ved London Academy of Music and Dramatic Arts. Hun har arbeidet ved flere regionteatre, blant annet Det Norske Teatret og Riksteatret. Hanne har vært tilknyttet ensemblet ved Grusomhetens Teater siden 1995 og har arbeidet med frie produksjoner med vekt på et fysisk scenespråk. Hun har tidligere samarbeidet med Teater Innlandet om babyforestillingen *Høyt oppe i fjellet*.

Steinar Taarn Sande

SKUESPILLER/DANSER

Steinar er utdannet fra Statens Teaterhøgskole. Han har spilt i flere store teaterproduksjoner, blant annet *Folk og røvere i Kardemommeby* på Nationalteatret og *West Side Story* og *En handelsreisendes død* på Oslo Nye Teater. Steinar har også jobbet med film og TV, dubbing og musikk.

Tobias Avlund Heiberg

SKUESPILLER/DANSER

Tobias er utdannet fra blant annet École Philippe Gaulier i London. Han har spilt i flere forestillinger på Riksteatret, for eksempel *Dråpen* og *Romeo og Julie*, hvor han hadde hovedrollen som Romeo. I *Maria og José*, en forestilling fritt etter en barnebok av Erlend Loe og Kim Hiorthøy, medvirker Tobias som aktør, dramatiker og produsent.

Mette Brantzeg

REGISSØR

Mette har blant annet vært leder for Norsk Dramatikkfestival, teatersjef ved Sogn og Fjordane Teater og regissør og daglig leder for Sampo Teater. Hun regisserte *Vid din sida* for Teater Innlandet i 2011. Mette har regissert forestillinger ved blant annet Beaivváš Sámi Teáther, Nationalteatret, Hålogaland Teater, Det Norske Teatret og Hedmark Teater.

Sigrid Edvardsson

KOREOGRAF

Sigrid er utdannet fra Statens Balletthøgskole og Peridance Center i New York. Sigrid var i mange år fast medlem i kompaniet til Ingun Bjørnsgaard og har danset på flere store scener, både i Norge og i utlandet. De siste årene har hun hovedsakelig arbeidet som koreograf. Hun var koreograf på Teater Innlandets *Jeppe på Bjerget* i 2011.

Therese Slob

KOREOGRAF

Therese har utdannelse i jazzdans fra Kunsthøgskolen i Oslo og har også studert ved Kate Simmons School of Dance i England. Hun har medvirket i en rekke forestillinger som danser og koreograf, både i Norge og i utlandet. For Hedmark Teater/Teater Innlandets Interreg-prosjekt har Therese tidligere koreografert *Dirt'n dancing* og koreografert og danset i *Betong Beats*.

Maria Grazia

SKUESPILLER/DANSER

Maria har skuespiller-utdanning fra Kunsthøgskolen i Oslo og Michael Chekov Acting Studio NY, samt danseutdanning fra Sceneindgangen i København. Hun har hatt rollen som Edvarda i Riksteatret og Hålogaland Teaters oppsetning av *Pan*. Maria har medvirket i flere teaterforestillinger, kortfilmer og musikkvideoer, både som skuespiller og som danser.

Emilie Birkenes Thun

SKUESPILLER/DANSER

Emilie er nyutdannet i moderne dans/samtidsdans fra Kunsthøgskolen i Oslo. Hun har blant annet medvirket som danser i det nordiske samarbeidsprosjektet *Worry Doll*, som har turnert i Norge, Sverige og Finland.

Gull Øzger

KOREOGRAF

Gull er utdannet koreograf fra Statens Balletthøgskole. Hun har jobbet som koreograf i det frie feltet og ved Nordland Teater, Hålogaland Teater og Kompani Camping. Våren 2013 er hun aktuell med egen forestilling; *Vi hadde alt eller intet foran oss* og høsten 2013 kommer filmmusikalen *Mormor og de åtte ungene*, hvor Gull har koreografi.

Øystein Johansen

CO-REGISSØR

Øystein er utdannet fra Teaterhøgskolen i Amsterdam. Hans eksamensforestilling *Are you there?* har turnert i Iran, Belgia, Kosovo, Italia, Nederland og Norge. Øystein er en del av scenekunstkollektivet The Great Pretenders, som har base på Otta. For The Great Pretenders har han hatt regi på blant annet *Ekspedisjon*.

Marius Leknes Snekkevåg | DRAMATIKER

Marius er utdannet tekstforfatter fra Westerdals School of Communication. Han debuterte som dramatiker under Norsk Dramatikkfestival i 2009 og har skrevet flere dramatiske verk, blant annet *Rabinowitz*, som i 2011 ble nominert til Heddaprisen for årets forestilling.

Malmfrid Hovsveen Hallum (M.H. Hallum)

DRAMATIKER

Malmfrid er utdannet fra Rose Bruford College of Speech and Drama i London og Universitetet i Oslo. Malmfrid har skrevet flere dramatiske verk, som blant annet har blitt framført under Norsk Dramatikkfestival og nå senest i London som iscenesatte lesninger. Malmfrid var nominert til Plans jentepreis for 2012.

Gyrid Axe Øvsteng | DRAMATIKER

Gyrid er utdannet dramatiker fra Statens Teaterhøgskoles toårige pilotprosjekt og drama- og teaterkommunikasjon ved Høgskolen i Oslo. Hun har skrevet en rekke scenetekster og hennes verk har blitt framført på flere store scener, sist *Gjøglaren* på Det Norske Teatret.

Janne Aasebø Johnsen | DRAMATIKER

Janne har skrevet flere barne- og ungdomsbøker. Hun er utdannet adjunkt og jobber til daglig på Søre Ål barneskole på Lillehammer.

Kristin Bengtson Hagen

SCENOGRAF OG KOSTYMEDESIGNER

Kristin er scenograf ved Teater Innlandet. Hun var ansatt ved Hedmark Teater fra 1991 til 2010. For Teater Innlandet har Kristin vært scenograf og kostymedesigner på blant annet *Jeppe på Bjerget*, *Skaff meg en synder* og *Pippi Langstrømpe*.

Olav Nordhagen | LYSDESIGNER

Olav er teknisk sjef ved Teater Innlandet. Han var ansatt ved Hedmark Teater fra 1999 til 2010. Olav har vært lysdesigner på de fleste oppsetningene til Teater Innlandet som for eksempel *Jeppe på Bjerget*, *Vid din sida*, *Mens vi ventar på Godot*, *Blod, jern og olje*-forestillingene og *Pippi Langstrømpe*.

Mari Moen | DRAMATURG

Mari er dramaturg ved Det Norske Teatret. Hun har tidligere vært engasjert som dramaturg ved blant annet Nationaltheatret og Den Nationale Scene.

en scenisk
hyllest til
Munch

!KYSS

Av: Sigríð **Edvardsson**, M.H. **Hallum**,
Janne Aasebø **Johnsen**, Therese **Slob**,
Marius Leknes **Snekkevåg**, Gyrid Axe
Øvsteng og Gull **Øzger**

Med: Hanne **Dieserud**, Steinar Taarn
Sande, Tobias Avlund **Heiberg**, Maria
Grazia og Emilie Birkenes **Thun**

Regi: Mette **Brantzeg**

Koreografi: Sigríð **Edvardsson**, Therese
Slob og Gull **Øzger**

Co-regi: Øystein **Johansen**

Scenografi og kostymedesign:

Kristin Bengtson **Hagen**

Lysdesign og visuell design:

Olav **Nordhagen**

Dramaturg: Mari **Moen**

Visningsrekkefølge:

Kysset av Gull Øzger | Med: alle |
Musikk: *Bolero* (fra filmen *Red*), Maurice
Ravel

Kristiania-bohemen av Gull Øzger |
Med: alle | Musikk: *Bolero*, Maurice
Ravel

**Madonna – The Unbearable
Lightness of being** av M.H. Hallum |
Regi: Øystein Johansen | Med: Steinar

Til henne av Therese Slob | Med: alle |
Musikk: *Darkwood 1*, *Lament* og
Choral, David Darling

De ensomme av Janne Aasebø Johnsen
| Regi: Mette Brantzeg | Med: Maria,
Tobias og Steinar | Musikk: utdrag av
Symphony no 7, Jean Sibelius

Marats Død av Sigríð Edvardsson |
Med: Emilie og Steinar | Musikk:

Mal reggendo all'aspro assalto
(Enrico Caruso), Guiseppe Verdi

Død mor av Gyrid Axe Øvsteng |
Regi: Mette Brantzeg | Regikonsulent:
Viktoria Meirik | Med: Hanne og
Maria | Musikk: refreng *Dine øine*,
Ketil Bjørnstad

Å gå under vann av Marius Leknes
Snekkevåg | Koreografi: Sigríð
Edvardsson | Regi: Mette Brantzeg
| Med: Steinar og Tobias | Musikk:
Underwater Beduin drums og
Underwater Beduin, Vegard Fossum
og Halvor Lillesund

Manusredigering: Mette **Brantzeg**
og Mari **Moen**

Manusutviklingen er støttet
av Dramatikkens hus

Produksjonsleder: Unni **Moløkken**/
Ida Marie **Vik**

Inspisient: Lene Kristin **Minge**

Teknisk leder: Olav **Nordhagen**

Prosjektleder: Mette **Brantzeg**

Lystekniker og turneleder:

Olav **Nordhagen**

Lydtekniker: John Marius **Fløtre**

Kostymeansvarlig: Lise Søraune |
Kostymesøm: Eli Vognild Sandlund,
Else Karin Opheim, Pia Maria Søberg
og Sylvia Denais | Kostymesøm
læringer: Vivian Elvevold og Maria
Eugenie Martinsen | **Rekvisitør:** Britt Elin
Østby | **Tilvirkning scenografi:** Jan Terje
Molstad og Thorleif Silkebækken |
Maske: Miriam Lien | **Voice over:**
Anders Kippersund og Hanne Dieserud |
Programredaksjon: Mari Brovold Owen,

Mette Brantzeg og Kristin Bengtson
Hagen | **Markedsføring:** Mari Brovold
Owen, Linda Wolden, Randi Strømbu,
Hege Granseth Fløtlien og Sigrun Breck
Oustad

Urpremiere:

Løten Kino, 28. februar 2013

Turné i Innlandet:

28. februar–21. mars 2013

Varighet: 75 minutter

Teatersjef: Janne Langaas

Munch-verk i !KYSS

– *en scenisk hyllest til Munch:*

Kyss (1897) | *Skrik* (1893) | *Madonna*
(1894) | *Pubertet* (1894) | *Løstivelse*
(1896) | *De ensomme* (1899) | *Ung
kvinne på stranden* (1896) | *Sjalusi*
(1907) | *Vampyr* (1895) | *Marats død*
(1907) | *Kyss IV* (1902) | *Aske* (1894) |
Brosjen, Eva Mudocci (1903) | *Tante
Karen i gyngestolen* (1883) | *Det syke
barn* (*Syk pike*) (1885–1886) | *Døden i
sykeveretset* (1893) | *Angst* (1894) |
Aften på Karl Johan (1892) | *Badende
Menn* (1907) | *Solen* (1911–1916) | *Den
døde mor og barnet* (1897)

Takk til: Janka Stensvold Henriksen,
Vegard Fossum, Halvor Lillesund, Løten
kommune, Munch 150.

© Munch-museet/Munch-Ellingsen
gruppen/BONO 2013

Foto © Munch-museet
Med forbehold om endringer

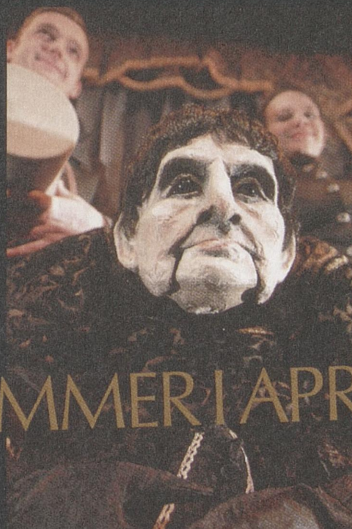
Det er ikke anledning til å fotografere, filme
eller gjøre lydopptak under forestillingen.
Mobiltelefoner skal være slått helt av.

SI NO' på www.teaterinnlandet.no
og vinn gavekort fra Elkjøp
på kr 500,-!

Vi vil gjerne vite hva du synes om !KYSS

Alle som legger inn en kommentar
på www.teaterinnlandet.no er med i
trekningen. Det er ikke plass til en lang
omtale. Vi vil bare vite hvorfor du likte
eller ikke likte forestillingen.

Spørsmål kan rettes til
web@teaterinnlandet.no

KOMMER I APRIL!

OPERA·OPAQUE

av Plexus Polaire

Gjøvik | Lillehammer | Kongsvinger | Hamar

Forestillingen er produsert
i samarbeid med Compagnie Philippe Genty

CO-PRODUKSJON: Teater Innlandet,
Maison de la Culture de Nevers et de la Nièvre
og Turnéorganisasjon for Hedmark

Vi gir
drømmen
en sjanse

NORSK TIPPING

Depotbiblioteket

!Kyss

13G029527

TEATER
INN
LANDET

www.teaterinnlandet.no

FOTO: GISLE BJØRNEBY
DESIGN: ANN AVRANDEN

